

(Βούρβουρ.) 4) Κυλινδρικὸν πλέγμα ἐντὸς τοῦ δποίου τίθεται ὁ ἀρτίως πηχθεὶς τυρὸς διὰ νὰ λάβῃ τὸ σχῆμα του Πελοπν. (Βασαρ. Λακεδ. Οἰν.): Βάνομε τὸ τυρὶς τοῖς βεζιέτες Βασαρ. Τυρὶς τῆς βεζιέτας αὐτόθ. 5) Εἴδος ξηροῦ τυροῦ Ἀθῆν. Ἡπ. — Λεξ. Βλαστ. 5) Μικρὸς ξύλινος κύλινδρος τῆς σαιτίτας τῆς φερούσης τὸ μασούρι περιστρεφόμενος διὰ τῆς ἀνέμης ὑπὸ τῶν ὑφαντῶν Πελοπν. (Μεσσ.)

VII) Τὸ δένδρον ίτέα Κέως.

Ἐκ λ. καὶ ώς τοπων. Κέως.

βέζιρας ὁ, ἀμάρτ. βεζιέτας Στερελλ. (Καλοσκοπ.) Μεγεθ. τοῦ ούσ. βεζιέρης διὰ τῆς καταλ. -ας.

1) Ἀστράγαλος. 2) Παιδιά τοῦ ἀστραγάλου. Συνών. ίδ. ἐν λ. βεζιέρης 4.

βεζιρεία ἡ, Ἡπ. (Ἄρτ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ούσ. βεζιέρης.

Μία τῶν στενωτέρων ἔδρῶν τοῦ ἀστραγάλου. Συνών. βεζιέρης 3.

βεζιρης ὁ, κοιν. βεζιέρης ἐνιαχ. βεζιέρης Θράκ. βεζιέρης βόρ. ίδιωμ.

Ἐκ τοῦ Ἀραβιτουργ. νεστρ.

1) Πρωθυπουργὸς τῆς Τουρκίας κοιν.: Φρ. Θὰ σὲ κάνω βεζιέρη (θὰ σὲ ἀνταμείψω γενναίως). 2) Ἀνώτατος Τούρκος διοικητικὸς ὑπάλληλος, διοικητὴς περιφερείας πολλαχ.: 'Ο βεζιέρης τῆς Τριπολιτσᾶς Πελοπν. 3) Θωπευτικὴ προσφώνησις υἱοῦ ὑπὸ τῆς μητρός του Θράκ. (Ἀδριανούπ.): Πιδί μ', βεζιέρη μον! 3) Μία τῶν ἔδρῶν τοῦ ἀστραγάλου εἰς τὴν παιδιάν τοῦ ἀστραγαλισμοῦ πολλαχ. Συνών. βεζιέρεια. 4) Ἡ παιδιά τοῦ ἀστραγαλισμοῦ Πελοπν. (Κορινθ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ.ά. Συνών. ἀσίκι 1β, ἀστραγάλι 2, ἀστραγάλος 1β, βεζιέρας 2.

βεζιρικδ ἐπίθ. Κῶς βεζιρικος Θράκ.

Ἐκ τοῦ ούσ. βεζιέρης καὶ τῆς καταλ. -ικός.

Ο ἀνήκων εἰς τὸν βεζιέρην: Βεζιρικὰ ροῦχα Κῶς Παίρνει δ Γιαννάκης τὸ βασιλικὸ δρόμο κι δ Ἀθάνατος τὸ βεζιρικο (ἐκ παραμυθ.) Θράκ.

βεζιρογιλδ ὁ, Θράκ. (Γέν.)

Ἐκ τῶν ούσ. βεζιέρης καὶ γιός.

Ο υἱὸς τοῦ βεζιέρη. Συνών. βεζιέροπαιδο, βεζιέροπον λλο (ἰδ. βεζιέροπον λλα).

βεζιρόπταιδο τό, Κύπρ.

Ἐκ τῶν ούσ. βεζιέρης καὶ παιδί.

Βεζιέρογιός, δ ίδ.:

βεζιροπούλλα ἡ, πολλαχ. βεζιέροπον λλο τό, πολλαχ. βεζιέροπον λλο Νάξ. βεζιέροπον λλο Θράκ. (ΑΙν.)

Ἐκ τοῦ ούσ. βεζιέρης καὶ τῆς παραγωγῆς καταλ. -πούλλα, περὶ ής ίδ. ΓΧατζιδ. MNE 1,636 κέξ.

Ο υἱὸς η ἡ θυγάτηρ τοῦ βεζιέρη ἔνθ' ἀν.: Ποίημ.

Ο γιός τοῦ φῆγα ἐπέρασε νὰ πά' νὰ βρῆ γυναικα κ' είχε μαζὶ τὸ φίλο του, τὸν μπιστεμένο φίλο,

τ' δμορφο βεζιέροπον λλο, τὸ μυριοζηλεμένο

ΙΠολέμ. Χειμώνανθ. 130. Τὸ θηλ. Βεζιέροπον λλα καὶ ώς κύριον ον. Θράκ. (Μυριόφ. κ.ά.)

βεῖλε δ, Τσακων. δεῖλε Τσακων.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ούσ. εἰλεός.

1) Κοχλίας. Συνών. σαλιγκάρι. 2) Λειμαξ. Συνών. γυμνοσάλιακας, σαλιακομάννα.

βέκ-κιος δ, Ἀπουλ. (Καλημ.) βέκ-κιος Ἀπουλ. (Καλημ.) Καλαβρ. (Χωρίο Βουν.)

Ἐκ τοῦ Τιαλ. νεσσεκτο.

Γέρων.: Πλέον ἀμπρὸ βρίσκει τὸ πάππο μου ποὺ ἔ' πλέο βέκ-κιο πὶ μένα (πάρα μπρὸς εὑρίσκει τὸν πάππον μου ποὺ είναι περὶ γέρως ἀπὸ ἐμένα) Καλημ.

βελαζούρι τό, ἀμάρτ. βιλαζούρι Στερελλ. (Αἰτωλ.) Ἐκ τοῦ ο. βελάζω καὶ τῆς καταλ. -ούρι.

1) Ἀμνὸς βελάζων. 2) Μεταφ. νήπιον: Τί πιριμέν' ἀπ' αὐτό, εἶνι βιλαζούρι ἄκομα.

βελάζω κοιν. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.) βελάζον Τσακων. βελάζ-ζον Εῦβ. (Κουρ. Κύμ. Ὁξύλιθ.) βιλάζον βόρ. ίδιωμ. β'λάζω Κέρκ. (Αργυρᾶδ.) βιλάζω Ἡπ. Παξ. βιλάζον Μακεδ. (Σιάτ.) β'λάζω Ἡπ. Κέρκ. (Αργυρᾶδ.) Κεφαλλ. κ.ά. β'λάζον Ἡπ. (Ζαγόρ. Τσαμαντ. Χουλιαρ. κ.ά.) Μακεδ. (Βλάστ. Καστορ. Νάουσ. Σισάν.) βιλάζον Τσακων. βελάχω Ζάκ. βελάω Καλαβρ. (Μπόβ. Χωρίο Ροχούδ.) ἀβελάω Καλαβρ. (Μπόβ.) δελάζω Ζάκ. Θράκ. (Τσακίλ.) Κεφαλλ. Πελοπν. (Γύθ. Κλουτσινοχ. Σουδεν. Τρίκκ. Τρίπ.) — Λεξ. Μ'Εγκυκλ. βιλάζον Μακεδ. διλάζον Μακεδ. (Σιάτ. Χαλκιδ.) δ'λάζον Μακεδ. (Σιάτ.) μπελάζ-ζον Εῦβ. (Κουρ.) πελάζω Καλαβρ. (Μπόβ.) μελάζω Θράκ. (Σαρεκκλ. Σηλυβρ. Τσακίλ. κ.ά.) Μέγαρ. μιλάζον Μακεδ. (Κοζ.)

Ἐκ τῆς πεποιημένης λέξεως βὲ ἥ δὲ δηλούσης τὴν φωνὴν τῶν προβάτων καὶ αἰγῶν.

1) Βληχῶμαι, ἐπὶ προβάτου καὶ αἰγὸς κοιν. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.) Τσακων.: Βελάζει τ' ἀρνὶ -ή γίδα - τὸ κατσίκι - τὸ πρόβατο κοιν. || Φρ. Σὰν τὸ κατσίκι β'λάζει (ἐπὶ κραυγάζοντος) Ἡπ. Ἐβέλαξε σὰν ἀρνὶ Πελοπν. (Άρκαδ.) Ἀρνὶ δὲ θὰ βελάξῃ (ούδεις θὰ σωθῇ) Πελοπν. (Βούρβουρ.) Δὲν ἀφίν' γίδα νὰ βιλάξῃ' (ἐπὶ ίκανον αἴγοκλέπτου) Στερελλ. (Αἰτωλ.) || Παροιμ. Ἀρνὶ ποῦ δὲ βελάζει γάλα δὲν τρώει (ὅ μὴ αἴτων δὲν λαμβάνει) πολλαχ. Τὸν γουρούν' ποντὲ δὲ βιλάζης, πάντα γρουλλίζῃς' (ἥ πονηρὰ φύσις δὲν μεταβάλλεται) Σάμ. || Ἄσμ.

Κᾶπον βελάζον πρόβατα, κᾶπον βελάζον γίδηα Πελοπν. (Λάστ.)

Καὶ β'λάζον σὰν τὰ πρόβατα καὶ σὰν τ' ἀρνὶα 'ς τὲς μάντρες Ἡπ. Πβ. ἀναβελάζω 1. 2) Ἐπὶ ἀνθρώπου, κραυγάζω ίσχυρῶς, ὀδύρομαι, θρηνῶ πολλαχ. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.): Β'λάζει τὸ παιδί Ἡπ. Ἐβέλαξε τὸ παιδί ἀπ' τὰ κλάματα Πελοπν. (Δημητσάν.) Βιλάζω ἀπὸ τὸν πόνον Εῦβ. (Στρόπον.) Μοῦ κόφτει τὴν καρδία, γι' αὐτὸ πελάζω Καλαβρ. (Μπόβ.) || Φρ. Βέλαξι οὖν κόσμος απ' τὸ πεῖνα Στερελλ. (Αἰτωλ.) Βέλαξαν τὰ πιδὰ ἀπ' τὰ πιγγίδια (παρεξετράπησαν) αὐτόθ. Δὲ θὰ βελάξῃ οὐτ' ἔνας (ούδεις θὰ ὑπολειφθῇ ζῶν) Πελοπν. (Μεσσ.) || Ἄσμ.

Κ' ἡ μάντρα του ἀπονκουντά μόν' σκούζει καὶ βιλάζει Μακεδ. Συνών. ἀναβελάζω 2, παραβελάζω. 3) Μετοχ. βελασμένος, δ φονευθεὶς καὶ μὴ τυχῶν ἐκδικήσεως, ἀνεκδίκητος (ἥ σημ. ἐκ τῆς ἀντιλήψεως ὅτι δὲν νεκρὸς βιοφ καὶ ζητεῖ ἐκδίκησιν) Πελοπν. (Μάν.) Συνών. ἀγδίκαιω τος.

βελαξιά ἡ, σύνηθ. βιλαξιά Εῦβ. (Στρόπον.) βιλαξιά Παξ.

Ἐκ τοῦ ο. βελάζω.

Βέλασμα 1, δ ίδ.

βέλασμα τό, κοιν. βέλασμα Ἡπ. (Ζαγόρ.) βιλασμα Παξ. β'λασμα Κθεοτόκ. Βιργ. Γεωργ. 62 καὶ 80 δέλασμα Λεξ. Μ'Εγκυκλ. δέλασμα Μακεδ. (Χαλκιδ.) βέλισμα Ἡπ. (Κεστρίν.) βέλαγμα Πελοπν. (Άρκαδ.) β'λαγμα Μακεδ. (Βλάστ.) μέλασμα Δεξ. Ἐλευθερούδ.

Ἐκ τοῦ ο. βελάζω.

1) Ἡ φωνὴ τῶν βληχομένων ζώων, ίδιως προβάτων ή αλγῶν, βληχηθμὸς κοιν.: Τὸ βέλασμα τῆς γίδας - τοῦ προβάτου. Τὰ βελάσματα τῶν ἀρνιῶν - τῶν κατσικῶν - τῶν ποπαδῶν κοιν. || Ποίημ.

'Απ' τὰ βραχὺα βελάσματα ἀχολογοῦν οἱ ράχες
ΚΚρυστάλλ. Ἐργα 1,217. Συνάν. βελαξιά. 2) Με-
ων. ἄνθρωπος ἀμβλύνους, βλάξ Θεσσ. (Νευρόπ.) Πελοπν.
Τριφυλ.) Στερελλ. (Καλοσκοπ.): Αὐτὸς εἰνι βέλασμα Νευ-
ρόπ. Δὲν εἴναι τίποτα ἀπὸ δαῦτον, ἵνα βέλασμα εἴναι Τριφυλ.
Αι, μαρέ βέλασμα! Καλοσκοπ.

βελασμὸς δ, ἀμάρτ. βλασμὸς "Ηπ. βιλιαγμὸς
Ηπ. (Ζαγόρ.)

'Εκ τοῦ ρ. βελάζω.

Κραυγὴ γοερά, θρῆνος ἐνθ' ἀν.: Κακὸς σ' βιλιαγμός!
(ἄρα) Ζαγόρ.

βελάτρι τό, Καλαβρ. (Καρδ. Κοντοφ. Μπόβ. Χωρίο
Ροχούδ.) μελάτρι Καλαβρ. (Ροχούδ. Χωρίο Βουν.)

Πιθανῶς ἔκ τοῦ οὐσ. βέλος. Ίδ. GRohlfs Etym.
Wört.

Βοίκεντρον. Συνάν. βούκέντροι.

βελαχτὸς τό, Εὗβ. (Κουρ.) βιλιαχτὸς "Ηπ. βελιαχτὸς
Πελοπν. (Μάν.) βελατὸς Πελοπν. (Κάμπος Λακων.) βι-
λατὸς Εὗβ. (Στρόπον.) βελιατὸς ΧΧρηστοβασ. Ἀγάπ. 2,62
βιλιατὸς Παξ.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. *βελαχτὸς < βελάζω.

1) Τὸ συνεχὲς βέλασμα Εὗβ. (Κουρ. Στρόπον.) "Ηπ.
Παξ. Πελοπν. (Μάν.) —ΧΧρηστοβασ. ἐνθ' ἀν.: Ἀκούστη-
κε πάλε τὸ βελιατὸς τοῦ βετουλιῶν ΧΧρηστοβασ. ἐνθ' ἀν.

2) Τὸ πρόβατον ὡς βελάζον Πελοπν. (Κάμπος Λακων.)
Πβ. βελαζούρι 1.

βελέντζα ἡ, σύνηθ. βιλέντζα σύνηθ. βορ. Ιδιωμ.
βελέντζα "Ηπ. (Πρέβ.) βιλένσα Θράκη. (Άδριανούπ.) βε-
λέτζα "Αθ. Κάλυμν. Κεφαλλ. Μέγαρ. Πελοπν. (Άρκαδ.
Μεσσ.) Σάμ. Σύμ. Τσακων. βελέτζα Κεφαλλ.

Κατὰ Muchlinski καὶ Miklosich ἔκ τοῦ Οὐγγρ. *velenze*, ὃ ἔκ τοῦ ὀνόματος τῆς Ισπανικῆς πόλεως *Va-
lencia*. Κατὰ GMeyer Neogr. Stud. 2,17 ἡ λ. εἰσῆλ-
θεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἀμέσως ἡ ἐμμέσως διὰ τῆς Σλαβι-
κῆς ἔκ τοῦ Τουρκ. τύπου *velenze* = μάλλινον σκέπασμα
ἔκ τῆς Καταλωνίας.

1) Βαρὸν μάλλινον κλινοσκέπασμα σύνηθ.: Φρ. "Ἐπιασο-
τ' βιλέντζα (ἡσθένησε) Μακεδ. (Βλάστ.) Νὰ εἰσαι καλὰ τὸν
Αὔγουστο μὲ δεκοχτὸν βελέντζες (ἄρα ὑπὸ τὴν μορφὴν εὐ-
χῆς, νὰ καταληφθῆς ἀπὸ φύγος ὥστε νὰ σκεπασθῆς μὲ δε-
καοκτὼ σκεπάσματα) "Ηπ. || Παροιμ. "Οσου σὶ φτάνῃ ἡ βι-
λέντζα" ἀπλώσον (ἀναλόγως τῆς περιουσίας σου ὅφελεις
νὰ κανονίζῃς τὰς δαπάνας σου) αὐτόθ. || "Ἀσμ.

Τὴν νύχτα σὰ σὶ θυμηθῶ, σ' κώνουμι τοῖ καθίζου
τοὺ πάπλουμα κάνου καβγᾷ τοῖ τὴ βιλέντζα στοιζίου
Λέσβ. (Πλομάρο.) Συνάν. κάππα, κουβέρτα, φλοκ-
κάτη. Τὸ ἀρσεν. βελέντζας ἐπών. "Αθῆν. Εὗβ. Κεφαλλ.

2) Εἶδος ἐπανωφορίου Κορσ. 3) Ἡ νόσος γρύπη
Θράκη. (Μέτρο.)

βελεντζὶ τό, Πελοπν. (Καλάβρυτ.) βιλιντσὶ Μακεδ.
(Βέρο.)

"Υποκορ. τοῦ οὐσ. βελέντζα διὰ τῆς καταλ. -ι.

Μικρὰ βελέντζα 1, ὃ ίδ. Συνάν. βελεντζίονούλλα,
βελεντζίονούλλα.

βελεντζίάζω Στερελλ. (Μεσολόγγ.) βιλιντζίάζου
Στερελλ.

'Εκ τοῦ οὖσ. βελέντζα.

Καλύπτομαι ἀπό νέφη, ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ.

βελεντζίονούλλα ἡ, ἀμάρτ. βιλιντζίονούλλα Θράκη.

(ΑΙν.) Στερελλ. (Αίτωλ.)

"Υποκορ. τοῦ οὖσ. βελέντζα διὰ τῆς καταλ. -πούλλα.

Βελεντζί, δ ἰδ., ἐνθ' ἀν.: "Ἀσμ.

Τί θὰ σκιπαστοῦμι; —Κάππις κὶ βιλέντζες

κὶ βιλιντζίονούλλας

ΑΙν.

βελεντζόσκουτο τό, ἀμάρτ. βιλιντζόσκουτα τά,

Στερελλ. (Αίτωλ.)

"Εκ τῶν οὖσ. βελέντζα καὶ σκουτί.

Πληθ., μάλλινα χονδρὰ σκεπάσματα καὶ ἐνδύματα.

βελεντζίονούλλα ἡ, ἀμάρτ. βιλιντζίονούλλα "Ηπ. (Ιω-
άνν.) Μακεδ. (Βλάστ.)

"Υποκορ. τοῦ οὖσ. βελέντζα διὰ τῆς καταλ. -ούλλα.

Βελεντζί, δ ἰδ., ἐνθ' ἀν.: Αἴνιγμ. "Εχον μιὰ βιλι-
ντζίονούλλα ποῦ 'ν γιονμάτ' καρδάκα (ό οὐρανὸς μὲ τὰ ἄστρα)
Ιωάνν.

βελεσσάδα ἡ, ἀμάρτ. βελιτσάδα Κρήτ.

"Εκ τοῦ οὖσ. βελέσσι καὶ τῆς καταλ. -άδα (Ι).

Εἶδος ἐφατλώματος.

βελεσσάκι τό, Πελοπν. (Καλάβρυτ. Μάν.) —Λεξ. Δη-
μητρ. βελεσσάται Πελοπν. (Τρίκκ.)

"Υποκορ. τοῦ οὖσ. βελέσσι διὰ τῆς καταλ. -άκι.

Μικρὸν βελέσσι 4 καὶ 5, ὃ ίδ.

βελεσσερδός ἐπίθ. Κρήτ. βελεστερδός Κρήτ.

"Εκ τοῦ οὖσ. βελέσσι καὶ τῆς καταλ. -ερός.

Βαμβακερός: Βελεσσερδή κλωστή.

βελέσσι τό, Ζάκ. Κέρκ. (Άργυρᾶδ. κ.ά.) Κεφαλλ.
(Λειξούρ. κ.ά.) Κρήτ. Πελοπν. (Αἴγ. Άρκαδ. Καλάβρυτ.
Καλάμ. Κίτ. Λάγ. Λεντεκ. Μάν. Όλυμπ. Πύλ. Τριφυλ.)

—Λεξ. Βλαστ. 330 Μ' Εγκυκλ. Δημητρ. βελέσσι Πελοπν.

(Άιγιάλ. Φεν.) βελέσσι Παξ. βελέσσι 'Ανάφ.

"Εκ τοῦ Βενετ. *v a l e s s i o*. Ίδ. GMeyer Neogr. Stud.
2, 17.

1) Βάμβαξ Κρήτ. Συνάν. μπαμπάκι. 2) Βαμ-
βακερή κλωστὴ Κρήτ. 3) Εἶδος καλύμματος 'Ανάφ.

4) Εσωφόριον τῶν γυναικῶν συνήθως βαμβακερὸν
Ζάκ. Κέρκ. (Άργυρᾶδ. κ.ά.) Πελοπν. (Αἴγιάλ. Κίτ. Λάγ. Λεντεκ. Μάν. Όλυμπ. Πύλ.
Τριφυλ.) —Λεξ. Μ' Εγκυκλ. Δημητρ.: Φρ. 'Αλλάργα ἀπὸ
βελέσσι (μακρὰν ἀπὸ γυναικας) Ζάκ. Δὲ φορῶ βελέσσι, φορῶ
βρακί (δὲν είμαι γυνή, είμαι ἀνήρ, δηλ. δὲν είμαι ἀνα-
δρος) Κεφαλλ. Σέργεται ἀπὸ βελέσσι (ἄγεται καὶ φέρεται
ὑπὸ γυναικὸς) αὐτόθ. || "Ἀσμ.

Ποιός είγεται ἀπάνω σὲ βουνὸ φοράδα μὲ βελέσσι
καὶ προβατίνα μὲ βρακί καὶ ποντικὸ μὲ φέσι

Λειξούρ.

"Οποιος πιστέψῃ γυναικὸς βελέσσι νὰ φορέσῃ,

τὰ χέρια του πιστάγκωντα μπόγκας νὰ τοῦ τὰ δέοη

Ζάκ. Συνάν. ἄμπιτο 1. 6) Εἶδος γυναικείου ἐπεν-
δύτου Παξ. Πελοπν. (Άρκαδ.): "Ἀσμ.

Ντύθηκε ἡ Μάρω τοῦ παππᾶ, φόρεσε τὸ βελέτο
Παξ. 7) Εξωτερικὸν ἐνδυμα τῶν ιερέων Λεξ. Βλαστ. 330.

βέλι τό, ἀμάρτ. βέλι' Εὗβ. (Άγια Ανν.)

"Εκ τοῦ οὖσ. βέλος.

Βέλος, ὃ ίδ.

